

Zöldhatósági anomáliák

Piaci iszonyok

Egyre több bírságot szed be és egyre vitathatóbban működik a környezetvédelmi főfelügyelőség, amelynek a közérdekű adatok közzététele sem erőssége.

HORVÁTH SZABOLCS

A FŐFELÜGYELŐSÉG BEJÁRATÁNÁL. Bírságotlasi rekord

NAGYON ÚGY NÉZ KI, hogy az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőségen sérül a közérdekű adatok megismerhetőségéhez fűződő jog, a hatóság titokban tart számos olyan információt, amelyeket a közvéleménynek törvényi joga megismerni” – egyebek mellett erre hivatkozva fordult április közepén Péterfalvi Attilához, az adatvédelmi hatóság elnökéhez Jávor Benedek, a Párbeszéd Magyarországért Párt társelnöke. A korábban tüzeptelepen és a nagybani zöldség-gyümölcs piacon vezetősködő, az agrárminiszterrel jó kapcsolatot ápoló Tolnai Jánosné főigazgató Jávor írásos kérdéseire nem válaszolt, viszont perrel fenyegeti bírálóit.

A bűnmegelőzésben, a kereskedelemben és az informatikában is jártas Tolnai néval (akinek a fia az egyik területi felügyelőség informatikusa) csakugyan megesk, hogy hanyagolja a közérdekű adatok közzétételét (HVG, 2013. március 23.). Pedig a tájékoztatási kötelezettség nagyon is konkrét jogszabályi előírás, amelynek megsértése nem marad következmények nélkül. A fe-

rihegyi repülőtér környezetvédelmi engedélyét például anélkül hosszabbította meg az első fokon eljáró környezetvédelmi felügyelőség, hogy a zajártalomnak kitett lakosságnak valódi esélyt adott volna az eljárásban való részvételre. Az érintettek fellebbezése után a főfelügyelőség is helybenhagyta az ilyen módszerrel kiadott engedélyt – jellemző, hogy a közmeghallgatást például egy karácsony és szilveszter közötti délelőttire tűzték ki –, amit a múlt év végén a Fővárosi Ítéltábla „súlyosan jogszabálysértőnek” minősített. A jogerős bírósági döntés új eljárásra utasította a zöldhatóságot, amelynek során a zajártalmat elszennvedőknek esélyt kell kapniuk, hogy közmeghallgatáson álljanak elő kifogásaikkal.

Az 1943 óta működő reptérnek az 1995-ben született környezetvédelmi törvény szerint utólag már nem is kellett volna ilyen engedélyért folyamodnia, de az üzemeltető – a Budapest Airport Zrt., illetve jogelődje – saját kezdeményezésre készítetett egy úgynevezett környezetiteljesítmény-értékelést, amelyet 2006-ban el is fogadott a zöldhatóság. Ez 2011 végén le-

járt, ám a reptér még ezt megelőzően új dokumentációt nyújtott be; ennek a hatósági jóváhagyását kell most újraindítani. A közmeghallgatás jövő kedden lesz – munkaidőben, ami ugyancsak korlátozza a zajártalmat elszennvedők törvényben garantált véleménynyilvánítási lehetőségét.

A környezetvédelmi engedély hiányára hivatkozva ez év elejétől napi 50 ezer forint bírsággal sújtotta az amúgy vétlen repteret a hibák sorozatát vétő zöldhatóság. A valódi okokat csak találgatni lehet, mivel az illetékes közép-Duna-völgyi felügyelőségnek 12 nap is kevésnek bizonyult álláspontja kifejtésére. Talán az állhat a háttérben, hogy a zöldhatóság sikermutatónak tekinti a bírságbevételek növelését. Ha ez így van, akkor van mivel büszkélkedni: Tolnai né főigazgatói kinevezése óta megugrott a főfelügyelőség által feltárt jogszabálysértések száma. „Míg 2008 és 2009-ben mindössze 13 millió Ft bírságot szabtak ki, 2011-ben már 175 millió, 2012-ben közel 350 millió Ft-ot” – dicsekedett az általa kinevezett főigazgató eredményességével Jávor kérdéseire írt válaszában Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter. Bár az ellenőrzéseket nem lehet kifogásolni, több olyan ügy van, amelyeket szakmán belül különösen furcsállnak.

NEHÉZ MAGYARÁZATOT TALÁLNI például arra, miért zártak be csaknem egyszerre három fontos környezetvédelmi létesítményt is a területileg illetékes környezetvédelmi felügyelőségek. Méghozzá a főfelügyelőség tevékeny közreműködésével, egyesek szerint egyenesen a budapesti központi szerv kezdeményezésére, holott az országos zöldhatóságnak csak a másodfokon hozzá kerülő ügyekben volna szerepe. Február 21-én hajnalban illegális veszélyes hulladékot kerestek a sajkókeresztúri Borsodi Érc-, Ásvány- és Nyersanyag-feldolgozó Mű Zrt.-nél, s bár ilyesmit a Tolnai né részvételével tartott második rajtaütésen sem találtak, az azóta csődvédelmet kért üzemeltető leállították. A január 22-ei váratlan hatósági ellenőrzés óta nem működhet a Rudabánya közelében levő szuhogyi veszélyeshulladék-lerakó sem; máig nem derült ki, mi volt az oka a létesítményt működtető Hungaropec Zrt.-t megkárosító döntésnek. Eddig több mint 100 millió forint veszteséget könyvelt el a veszélyeshulladék-égetőt üzemeltető Győri Hulladékégető Kft., amellyel még novemberben, levélben tudatta az illetékes zöldhatóság, hogy azonnal le kell állítania az égetést, mivel nincs sósavmérője a károsanyag-kibocsátás ellenőrzéséhez. Csakhogy a műszert egy héttel korábban, ▶

▶ éppen egy környezetvédelmi ellenőrzés alatt szerelték vissza egy javítás után, akkor be is mutatták, ám hiába. Az égető 116 napos kényszerszünet után csak március 23-án kezdhették újra működni – az engedélyében szereplőnél jóval szigorúbb feltételek között. Például, konkurenseitől eltérően, mindegyik emissziómérő műszerből kettőt kell tartania.

A RIVÁLISOK ELLEHETETLENITÉSE miatt a kevésbé szigorúan, netán sehogy sem ellenőrzött cégek pozíciói javulnak. Bizakodhatnak például a Remondis-csoportnál, miután – Jávor közlése szerint – a cég szolnoki érdekeltségének korábbi elnöke Tolnainé helyettese lett. Hasonlóan furcsa ügy, hogy a főhatóság több cég esetében érdemi indoklás nélkül lefaragta az exportra engedélyezett akkumulátorhulladék mennyiségét, jóllehet Magyarországon nincs a feldolgozásra alkalmas kapacitás. Épp akkortájt tette ezt, amikor március 1-jén megjelent az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség felhívása: kilogrammonként 13 forintot kínál azoknak a vállalkozásoknak, amelyek – akár konzorciumba tömörülve –, vállalják, hogy az év végéig legalább 2400 tonna használt akkú gyűjtenek és visznek a külföldi hasznosítóüzemekbe. Miközben egyes vállalatok csak ezer tonna kivételére kaptak engedélyt, mások gond nélkül exportálhatják ennek a hatszorosát is. Meglehet, a rendszer mégsem így működik majd – értesült a HVG –, mivel az egyik érintett keresetlevelével szembesülve a főfelügyelő-ség inkább visszakozott.

V. Németh Zsolt vidékfejlesztési államtitkárhoz fordult segítségért az állattartó telepek korszerűsítésére kiírt uniós pályázaton egyenként 170 millió forint körüli támogatást elnyert 26 ügyfele érdekében a Som-Tan Ügyvitelszervező és Gazdasági Tanácsadó Kft. A cégeknek legkésőbb május végéig el kellene számolniuk a projekt legalább 10 százalékával, különben elbukják a támogatást. Ám erre képtelenek – önhibájukon kívül. Tavaly augusztus óta hiába várják a jogerős hatósági engedélyeket, ezek nélkül pedig nem kezdhetik el az építkezést. Nem a cégek késlekednek; az engedélyeztetési eljárás elindítása a pályázatok beadási feltétele volt, és ezt legkésőbb tavaly augusztusig mindegyikük meg is tette. Joggal bíztak abban, hogy a törvényi előírások szerint 45, legfeljebb 60 nap alatt kézhez kapják az engedélyeket. Ehelyett az ügyek elakadtak; többnyire a környezetvédelmi hatóságoknál. ■ PÁLMAI ERIKA, SZABÓ GÁBOR

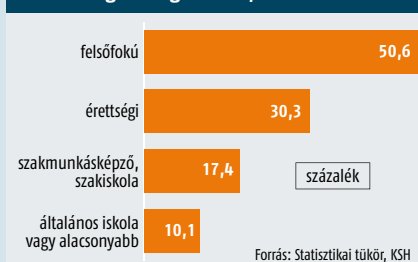
Felnőttképzés – szükség és kötelesség

Alacsonyok tartotta a termelésben dolgozók arányát győri gyárában az Audi Hungaria Motor Kft., ezért fémipari és járműipari szakmákra képeztek át adminisztratív dolgozókat. A nagy cégeknél mindennaposak a belső képzések, az iskolapadból érkező munkavállalók tudását szinte mindegyikük speciális oktatással igazítja hozzá a maga igényeihez. Gyakran külsősök is részt vesznek egy-egy multi oktatási programjain, az informatikusok közül sokan szereznek például „certifikátot” neves cégeknél, mint az IBM vagy a Microsoft. A vállalatok saját érdekükben is beszállnak a dolgozóik továbbképzésébe, ezzel is növelve eredményességüket. A KSH szerint Magyarországon ma a legalább 10 főt foglalkoztató vállalkozások fele szervez valamilyen képzést dolgozóinak, a multiknál ez az arány 95 százalék.

A felnőttképzések közül a munkaerőpiacon való boldoguláshoz hozzásegítő végzettséget nyújtók a legkeresettebbek, de a formális, iskolai keretek között megszerzett tudás és diploma is jó befektetés. Még mindig sokan járnak esti gimnáziumba eretségit szerezni, vagy vesznek részt egyetemi–főiskolai képzésben, továbbképzésben. Tavaly például 13 ezer 27 éven felüli diákot vettek fel a felsőoktatásba, nagy részüket levelező képzésre.

Több szakmánál eleve betervezik a további képzést, például a közalkalmazotknál vagy

Részvétel a képzésben, iskolai végzettség szerint, 2012

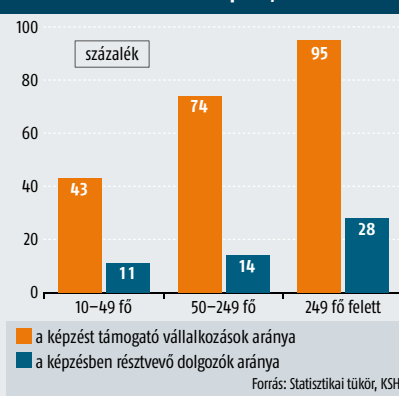
különösen a pedagógusoknál, akiket köteleznek is az „egy életen át tanulásra”. Más szakmát űzőknek, az idén például a biztonsági őröknek, jogszabályváltozás miatt kell időről időre újra iskolapadba ülniük.

Az iskolán kívül megszerezhető szakmai végzettséget kínáló formák közül a legnépszerűbb OKJ-tanfolyamokat éppen átalakítják, hosszabbak és költségesebbek lesznek. A kormányzati indok: számtalan „gyorstalpaló” tanfolyamon lehet ilyen végzettséget szerezni, és ez degradálja azokat a képzéseket, ahol komoly tanulmányokat kell végezni vagy gyakorlati készséget megszerezni a képesítésért.

Mivel a felsőfokú végzettségűek nagyobb arányban vesznek részt a felnőttképzésben, mint a munkanélküliségtől jobban veszélyeztetett kevésbé iskolázottak, a hátrányos helyzetűeknek államilag támogatott, akár ingyenes oktatások is indulnak. Az Újra tanuló programra például 20 milliárd forintot szán az állam.

A legutóbbi felmérés szerint a 25–64 éves korú lakosság negyede, közülük a felsőfokú végzettségűeknek majdnem a fele részt vesz valamilyen felnőttképzésben. A statisztikák azonban szinte minden olyan képzést tartalmaznak, ami plusztudást ad. Így számításba veszik a konferencia-részvételt éppen úgy, mint a csapatépítő tréninget vagy a munkavédelmi oktatást. A konferencia és a szeminárium egyébként a második legnépszerűbb a képzések között a képesítést nem adó szakmai tanfolyamok után, a csapatépítést pedig a 25–64 évesek 3 százaléka választotta.

Vállalatok és a felnőttképzés, 2011

A különböző végzettségűek részvétele egyes iskolán kívüli képzésekben (százalék)

Végzettség	Képesítést nem nyújtó szakmai	Konferencia, szeminárium	Munkahelyi betanítás	OKJ-képzés	Csapatépítő tréning	Nyelv-tanfolyam	Számitógépes tanfolyam	Önismerteti tanfolyam	Magánóra
Felsőfokú	22,6	16	3,4	4,1	7,5	6,9	1,5	2,6	1,4
Középfokú	11,6	3,3	4,4	4,5	3,2	2,2	1,4	1,2	0,8
Szakmunkásképző	5,8	1,2	2,7	3,1	1,1	0,7	1,3	0,5	0,2
Általános iskola vagy alacsonyabb	2,1	0,3	3	1,2	0,3	0,1	0,4	0,1	0,2
25–64 évesek összesen	10,6	4,9	3,4	3,4	3	2,4	1,2	1,1	0,6